

Priloženih je pet kart in sicer geomorfološka (O. Stehlik), klimatska (E. Quitt), karta klimatskih regij (E. Quitt), karta prirodnih biogeocenoz po vegetacijskih stopnjah (J. Raušer), karta hidrogeoloških enot (J. Vrba) in pregledna topografska karta CSSR v merilu 1:1.000.000. K posameznim poglavjem so uvrščene tudi navedbe glavne literature.

Knjiga je vsekakor ne samo reprezentativna in informativna, temveč tudi na znanstveni višini. Za Jugoslavijo na žalost kaj podobnega še nimamo, saj smo se dokopali, če izvzamemo nekaj bolj ali manj posrečenih prirobnikov učbeniškega značaja, komaj do reprezentativnih publikacij turističnega ali statistično-informativnega značaja. Če bi hoteli ob knjigi CSA napisati kako kritično pripombo, bi poudarili le, da so v knjigi sicer do neke mere analizirane tudi notranje regionalne razlike (s poglavjem o geomorfoloških regijah, o klimatskih regijah, o pedogeografskih regijah, o biogeografski regionalizaciji, o regijah različne stopnje družbenogospodarskega razvoja itd.). Vendar bi si za zares kompleksno podobo geografskega okolja in geografske stvarnosti vsekakor želeli tudi pregleda po kakor koli opredeljenih kompleksnih regijah. Po danem, samo sistematsko, za celoto, urejenem razporedju, pa si mora bralec zares kompleksno geografsko podobo o posameznih večjih ali manjših regionalnih enotah CSSR sproti ustvarjati sam. Zaključene podobe ne dobi niti o osnovnih ozemelskih enotah (Češka, Moravska, Slovaška). V tem, se mi zdi, knjiga ponavlja danes na žalost zelo pogoste napake podobnih del, da se — morda v strahu pred preveč enciklopedično in deskriptivno »klasično« regionalno geografijo — izognejo pravi »regionalni« geografiji sploh.

Svetozar Ilešič

The Analysis of Economic Territorial Nuclei of Slovakia. — Analýza ekonomických územných jedier Slovenska. Redakcija Koloman Ivanička. Acta Geographica Universitatis Comenianae, Economico-geographica Nr. 9. Slovenské Pedagogické Nakladateľstvo, Bratislava 1970. Strani 253, več kart v prilogi.

V okviru redne, prvotno skupne geografsko-geološke publikacije (*Acta Geologica et Geographica*) bratislavske univerze so se izdanja agilne katedre za ekonomsko geografijo pod vodstvom prof. K. Ivaničke jasno opredelila v samostojno serijo (*«Economico-geographica»*). Po treh dosedanjih takih zvezkih, o katerih smo svoj čas posebej poročali in ki so bili vsak zase posvečeni posebni problematiki (*«Teoretické problémy geografie»* leta 1965, *«Geografija rájónu Východoslovenských železiarní»* leta 1964 in *«Aspekty štúdia regionálnej geografickej štruktúry»* leta 1966) je zdaj pred nami nov zvezek, ki skuša obdržati tradicijo v tem, da je napisan v dveh jezikih (angleščini in slovaščini) in da enotnost problematike, ki jo obravnavajo različni prispevki, podčrta tudi s skupnim naslovom.

V zvezku, ki naj bi — kakor podčrtava to skupni naslov — prispeval k »analizi ekonomskih ozemelskih jeder Slovaške«, so poleg značilnega uvodnega članka V. A. Anučina z naslovom »Podstata modernej geografie« objavljene tele razprave: K. Ivanička, »Priemyselné jadra Slovenska« (*«Industrijska jedra Slovaške»*) z barvno karto razporeditve industrije na Slovaškem leta 1967 v prilogi. — O. Bašovský, »Príspevok k štúdiu centrálnych miest Oravy«. — J. Šabáka, »Priemyselné spracovanie zemniakov na Slovensku« (*«Industrijska predelava krompirja na Slovaškem»*). — I. Kavec, »Typy zariadení občianskej vybavnosti nadmiestneho významu na Slovensku« (*«Tipi storitvenih naprav nadkrajevnega pomena na Slovaškem»*). — E. Šípka, »Geografické aspekty dochádzky do zamestnania v rajóné Liptova« (*«Geografski spektri potovanja na delo v liptovskem rajónu»*). — A. Bezák, »Systém centrálnych miest Horného Pohronia«. — A. Bulla, »Príspevok k teórii a oblasti cestovného ruchu« (*«Príspevok k teóriji in regiji cestnega prometa»*).

Med drobnimi prispevki naj omenimo spominski članek ob 75-letnici prof. J. Korčaka, predsednika Českoslovaškega geografskega društva in

geografskega nacionalnega komiteja, spominske besede ob 60-letnici dveh geografov, prijateljev CSSR (prof. A. Wrzoseka iz Krakova in I. M. Maergojza iz Moskve, oba sta avtorja knjig o CSSR) ter še posebno poročilo o prvem slovaško-slovenskem geografskem simpoziju s problematiko »Aspekti študija regionalne strukture«, ki je bil od 11. do 15. septembra 1967 v Bratislavi.

Svetožar Ilešič

Iz druge inozemske geografske književnosti

Denis Riley and Antony Young, *World Vegetation*. Cambridge University Press, Cambridge 1968, 96 strani, 122 črno-belih in 16 barvnih fotografij ter ena karta.

V pričujoči knjigi sta si angleška geografa Riley in Young zastavila nalogo čim bolj nazorno prikazati tipe rastja na svetu. Ta namen sta dosegla s pomočjo velikega števila fotografij in pisano besedo. V besedilu, ki je dokaj zgoščeno, sta zajela bistvene poteze vsakega od glavnih tipov rastja, kar je vse tesno povezano z bogatim slikovnim gradivom. Poleg opisa in razlage fiziognomskih potez raznih tipov rastja in njihovih predstavnikov, sta avtorja vključila v besedilo tudi celo vrsto definicij in pojmov iz biogeografije, katerih razlago sta tudi, kolikor je bilo mogoče, povezala s fotografijami. Tako zasnovana knjiga naj bi služila kot pomoč pri proučevanju biogeografije.

Pri opisu in razlagi nastanka in razprostranjenosti glavnih tipov rastja na zemlji izhajata avtorja s stališča, da rastje odraža prepletanje vplivov naravnega okolja (to deluje na rastje s celo vrsto dejavnikov) in vplivov, ki izhajajo iz delovanja človeka. To jasno stališče, ki je osnova geografskega proučevanja rastja, ima še posebno vrednost, saj iz konkretnih primerov v knjigi spoznamo, da ga avtorja dosledno zastopata pri razlagi vseh tipov rastja.

Vsebinska knjige je razdeljena na devet poglavij. Prvo poglavje na kratko prikazuje dejavnike naravnega okolja (*physical environment*) in vpliv človekovih posegov v rastje (*anthropogenic factors*) ter osnovne življenjske procese rastlin. Ostalih osem poglavij je posvečeno osmim glavnim tipom rastja na zemlji, katere avtorja razlikujeta po fiziognomskih in ekoloških kriterijih. Pri označitvi vsakega vegetacijskega tipa je zajet tudi videz (*life form*) njegovih predstavnikov, ki izvira iz ekoloških pogojev rasti. Od ekoloških faktorjev dajeta avtorja na prvo mesto klimatske (zlasti srednjo julijsko temperaturo, količino in razporeditev padavin ter odnos temperatura-evaporacija-transpiracija). Veliko pozornost posvečata tudi lastnostim prsti (teksturi, reakciji, debelini, tipu humusa, vodi v tleh itd.), saj poleg njihove vključitve v kompleks ekoloških dejavnikov, ki jih obravnavata v besedilu še v dodatnem poglavju, prikazeta profile nekaterih prsti, ki so povezane z glavnimi tipi rastja našega planeta. Od drugih ekoloških dejavnikov upoštevata še kamninsko osnovo, obliko površja, talno vodo in biološke dejavnike. Glavni tipi rastja so še nadalje razdeljeni. Pri tej delitvi sta se avtorja v glavnem držala podnebnih tipov. Tako npr. tip iglastih gozdov delita na iglaste gozdove subarktičnega (str. 17) in iglaste gozdove zmerno toplega podnebja (str. 24). Delitev vegetacijskih tipov poizkusita avtorja vsaj delno približati fitocenološki sistematiki, ko pišeta, da več rastlinskih asociacij tvori formacijo in več formacij vegetacijski tip (str. 9). Vendar to delitev, zlasti pojem asociacija, v nadaljevanju malo uporabljata, kar je škoda, ker bi z njeno dosledno izpeljavo lahko natančneje opredelila tipe rastja.

Prva tri poglavja so posvečena gozdnim tipom rastja: listopadnim, iglastim (*conifers forests*) in dežnim gozdom. Od listopadnih gozdov severne polute so podrobneje obravnavani gozdovi v Evropi in Severni Ameriki, medtem ko so vzhodnoazijski listopadni gozdovi le omenjeni, čeprav bi zaradi svoje razsežnosti (po priloženi karti se v grobem njihove površine ujemajo s površinami listopadnih gozdov Severne Amerike) zaslužili večjo pozornost. Kot